

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa P. K.
przeciwko T. [...] Sp. z o.o. z siedzibą w K.
o odszkodowanie, odszkodowanie z tytułu naruszania zasady równego traktowania
w zatrudnieniu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 25 czerwca 2019 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 23 stycznia 2018 r., sygn. akt VII Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od T. [...] Sp. z o.o. z siedzibą w K. na rzecz
adwokata J. J. kwotę 1.020 zł (jeden tysiąc dwadzieścia złotych),
powiększoną o stawkę podatku od towaru i usług, tytułem zwrotu
kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi
w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 25 września 2017 r., sygn. akt VI P [...],
zasądził od T. [...] Sp. z o.o. z siedzibą w K. na rzecz powoda P. K. kwoty: (-)
7.640,40 zł wraz z odsetkami za tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem
rozwiązanie umowy o pracę (pkt 1); (-) 5 550 zł wraz z odsetkami tytułem
odszkodowania za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu (pkt 2);
oddalił powództwo o odszkodowanie za naruszenie zasady równego traktowania

w zatrudnieniu w pozostałym zakresie (pkt 3); rozstrzygając o kosztach postępowania (pkt 4-6) oraz nadając wyrokowi w zakresie rozstrzygnięcia w pkt. 1 rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 2.546,80 zł (pkt 7).

Pozwana zaskarżyła wyrok Sądu Rejonowego w zakresie rozstrzygnięcia w pkt. 1 i 2.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 23 stycznia 2018 r., sygn. akt VII Pa [...], oddalił apelację pozwanej.

Wyrok Sądu Okręgowego pozwana zaskarżyła w całości. Zarzucono naruszenia prawa materialnego, to jest: (-) art. 30 § 4 k.p. przez jego błędną wykładnię i uznanie, że rozwiązanie z powodem umowy o pracę za wypowiedzeniem nie miało swojej podstawy w prawdziwej i rzeczywistej przyczynie w sytuacji, w której przyczyna ta - w postaci przeciwwskazań zdrowotnych do realizowania podstawowych obowiązków pracownika na stanowisku doradcy klienta - zaistniała; (-) § 105 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy z dnia 2 września 1997 r. przez jego niewłaściwe zastosowanie w tej sprawie; (-) art. 45 § 1 k.p. przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, iż w tej sprawie doszło do nieuzasadnionego rozwiązania umowy o pracę z powodem za wypowiedzeniem, podczas gdy zaistniała do tego obiektywna i uzasadniona przyczyna w postaci przeciwwskazań zdrowotnych po stronie powoda do pracy na zajmowanym stanowisku i w konsekwencji niezasadne zasądzenie odszkodowania na rzecz powoda: (-) art. 8 k.p. przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że pozwana naruszyła zasady współżycia społecznego przez rozwiązanie z wieloletnim pracownikiem umowy o pracę z powodów iluzorycznych, podczas gdy zaistniały rzeczywiste i uzasadnione przyczyny dla rozwiązania umowy o pracę, a to w postaci przeciwwskazań natury zdrowotnej potwierdzonych orzeczeniem lekarza medycyny pracy; (-) art. 18^{3b} § 1 pkt 1 k.p. przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, iż w tej sprawie doszło do naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu przez rozwiązanie z powodem umowy o pracę ze względu na chorobę powoda, podczas gdy rzeczywistymi przyczynami rozwiązania umowy były przeciwwskazania związane ze stanem zdrowia powoda i wynikający z nich brak zdolności do pracy na stanowisku doradcy klienta.

Zdaniem skarżącego, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do kwestii: (-) czy przez pojęcie „prace na wysokości” zastosowane w kontekście przeciwwskazań lekarskich do wykonywania przez pracownika określonej pracy należy rozumieć prace na wysokości z § 105 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 2 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy i wyklądać zawartą tam definicję literalnie, czy też pojęcie to należy interpretować indywidualnie na gruncie każdego konkretnego przypadku; (-) czy dopuszczenie pracownika, wobec którego orzeczono zakaz pracy na wysokości do pracy, w której czynności w ramach pracy mają być wykonywane na wysokości 0,99 metra nad poziomem podłogi, w kontekście § 105 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 2 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, które definiuje „prace na wysokości” jako takie, które wykonywane są na wysokości ponad 1 metra powyżej poziomu podłogi, stanowić może w określonej sytuacji naruszenie obowiązku pracodawcy wynikającego z art. 207 § 2 oraz art. 207 § 2 pkt 1 i 2 k.p., to jest obowiązku ochrony zdrowia i życia pracowników, organizacji pracy w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy oraz zapewnienia przestrzegania w zakładzie pracy przepisów, a także zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, wydawania poleceń usunięcia uchybień w tym zakresie oraz kontrolowania wykonanie tych poleceń ?

Powód, reprezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz przyznanie na rzecz pełnomocnika kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które nie zostały pokryte w całości ani w części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniła występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego w zakresie rozumienia przesłanki przedsądu określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., zagadnienie prawne, o którym mowa w tym przepisie, powinno dotyczyć kwestii prawnych budzących rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości, a istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467; z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468). Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie mogą stanowić wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 grudnia 2004 r., I UK 187/04, niepublikowane; z 16 marca 2009 r., III UK 90/08, LEX nr 707909; z 25 stycznia 2012 r., II UK 232/11, LEX nr 1215437; z 14 marca 2012 r., I PK 185/11, LEX nr 1214540). Dodać też trzeba, że zagadnienie prawne powinno występować w sprawie, co oznacza, że jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006 nr 25-26, poz. 243 oraz z 19 września 2013 r., I PK 98/13, LEX nr 1555051).

Skarżąca nie sformułowała zagadnienia prawnego uzasadniającego przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Oczywiście jest, że z punktu widzenia zasad bhp i dokonywanej z tej perspektywy oceny lekarza medycyny pracy występowania przeciwwskazania do wykonywania pracy na określonym stanowisku pracy (§ 1 ust. 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy; jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 2067 ze zm.; w związku z art. 229 § 4 k.p.), definicja „pracy na wysokości” wynika z § 105 ust. 1, wydanego na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 237¹⁵ § 1 k.p., rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z

dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (jednolity tekst: Dz.U. z 2003 r., poz. 169, poz. 1650 ze zm.), wydanego na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 237¹⁵ § 1 k.p. Poza tym teoretyczne rozważania dotyczące charakterystyki pracy na wysokości nie mogą mieć wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy z następujących względów. Argumentacja skarżącej wykazująca istnienie ryzyka w przypadku osoby chorej na padaczkę, jakie wywołuje praca na jakiegokolwiek wysokości (która w rzeczywistości sprowadza się do kwestionowania orzeczenia lekarza medycyny pracy wydanego na podstawie § 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r.) powinna zostać osadzona w adekwatnych ustaleniach faktycznych. Przypomnieć należy, że, stosownie do § 5 ust. 2 tego rozporządzenia, istnieje możliwość zakwestionowania tego orzeczenia także przez pracodawcę w trybie wskazanym w tym paragrafie, a co więcej, dopuszczalna jest jego sądowa weryfikacja. W tym miejscu zasadne jest przywołanie wypowiedzi judykatury, potwierdzających, po pierwsze, że istnienie przeciwwskazań lekarskich do wykonywania pracy na określonym stanowisku stanowi uzasadnioną przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę; po drugie, że podana przyczyna wypowiedzenia podlega sądowej kontroli w ramach oceny zasadności złożonego oświadczenia woli, a więc badaniu, czy w rzeczywistości istniała i czy uzasadniała decyzję pracodawcy. Judykatura dopuszcza w związku z tym możliwość dowodzenia w sporze sądowym niezgodności orzeczenia lekarskiego z rzeczywistym stanem zdrowia pracownika (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 maja 2018 r., III PK 88/17, LEX nr 2553866, oraz powołane tam orzecznictwo). W konsekwencji, przeciwwskazania lekarskie do wykonywania przez pracy na zajmowanym stanowisku (uzasadniające wypowiedzenie umowy o pracę) mogą być rozpatrywane na tle określonego przypadku, a ocena tej kwestii w postępowaniu sądowym, w którym pracodawca wyraża wątpliwości co do trafności ostatecznego wniosku zawartego w orzeczeniu lekarskim, nie polega na odkodowaniu znaczenia użytych w nim przez zwrotów (tu: „praca na wysokości”), ale na ustaleniu stanu zdrowia pracownika i skonfrontowania go z warunkami wykonywania pracy na danym stanowisku. Innymi słowy, w niniejszej sprawie nie jest istotne, co kryje się pod zwrotem „praca na wysokości” użytym w orzeczeniu lekarskim, ale decydujące znaczenia ma to, czy

stan zdrowia powoda uniemożliwiał mu wykonywanie pracy na zajmowanym stanowisku.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

Uwzględniając wniosek pełnomocnika powoda o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, o kosztach wywołanych wniesieniem skargi kasacyjnej rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. oraz § 4, § 16 ust. 4 pkt 2 w związku z § 15 ust. 1 pkt 1 (odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenia) i § 15 ust. 2 w związku z § 8 pkt 4 (odszkodowanie z tytułu naruszenia zasady równego traktowania) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18).

[aw]